

Uchwała Zarządu Głównego Towarzystwa Ukraińskiego

z dnia 4 grudnia 2012 r.

Akcja „Wisła” była wydarzeniem, które dramatycznie wpłynęło na losy ludności ukraińskiej zamieszkującej Południowe Podlasie, Chełmszczyznę, Przemyskie, Bojkowszczyznę i Łemkowszczyznę. Przed 65 laty – w 1947 r. – w imię stworzenia państwa monoetnicznego dokonano deportacji, której celem była zmiana oblicza etnicznego i kulturowego tych ziem oraz asymilacja miejscowej ludności, zachowującej swoją ukraińską kulturę, język i tradycję. Działania te zostały zrealizowane przez polskie państwo komunistyczne z użyciem metod typowych dla działań systemu totalitarnego.

Choć minęło już prawie ćwierć wieku od powrotu do systemu wartości demokratycznych, spuścizna totalitaryzmu nadal oczekuje na rozliczenie. Pierwszym krokiem musi być dokonanie jednoznacznej oceny moralnej zbrodni dokonanych przez władze komunistyczne. Jednym z niewielu tragicznych wydarzeń będących wynikiem działań systemu totalitarnego w Polsce, które nie doczekało się jeszcze pełnej i jednoznacznej oceny moralnej, jest akcja „Wisła”.

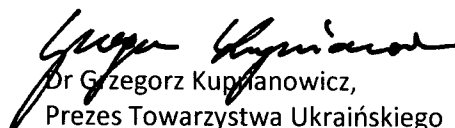
Inicjatywa sejmowej Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych podjęcia przez Sejm Rzeczypospolitej uchwały w sprawie akcji „Wisła” jest więc ze wszech miar uzasadnioną i wpisującą się w proces rozliczeń ze spuścizną totalitarną. Zło należy bowiem nazwać złem. Społeczność ukraińska w Polsce, a w szczególności ci, którzy doświadczyli akcji „Wisła”, oczekuje dokonania przez Sejm – jako przedstawiciela suwerena – jednoznacznej oceny moralnej deportacji ludności ukraińskiej z jej Małych Ojczyzn oraz zbrodni dokonanych w obozie koncentracyjnym w Jaworznie.

Z konsternacją i rozczarowaniem przyjmujemy głosy wzywające do odrzucenia projektu uchwały Sejmu RP w sprawie akcji „Wisła”. Niepokoją nas próby zafałszowania przeszłości historycznej i usprawiedliwiania represyjnych działań władz komunistycznych wobec społeczności ukraińskiej, opartych na kryterium etnicznym. Mamy tu do czynienia z ewidentnym stosowaniem podwójnych standardów w ocenie dziedzictwa totalitaryzmu.

Przyjęcie przez Sejm Rzeczypospolitej uchwały w sprawie akcji „Wisła” w 65. rocznicę jej przeprowadzenia będzie uznaniem krzywd społeczności ukraińskiej oraz świadectwem stosowania do oceny trudnej przeszłości standardów demokratycznego państwa prawa i przestrzegania praw mniejszości narodowych. Obywatele Rzeczypospolitej Polskiej narodowości ukraińskiej, którzy stali się ofiarami akcji „Wisła” oraz ich potomkowie, zasługują na uznanie działań podjętych wobec nich przed 65 laty za niedopuszczalne, bezprawne i nie mieszczące się w standardach państwa demokratycznego.

Andrzej Jekaterynczuk,
Sekretarz Towarzystwa Ukraińskiego

Dr Grzegorz Kupmanowicz,
Prezes Towarzystwa Ukraińskiego